

Jokaisella on oma arpensaa

Kuvat herättävät myötätuntoa, kesyttävät pahaa ja tuntemattoman kauhua.

VALOKUVA

Leena Louhivaara. Saa katsoa! 12 naista-12 kuvaa rintasyöpään sairastuneista naisista. Kotkan valokuvakeskuksessa 18.4. 2009 saakka.

Leena Louhivaara on jo aiemmin tutkinut kuvissaan naisen elämänkaarta. Äiti/tytär, vanheneva nainen/nuori nainen oli hänen lopputyönäyttelynsä Lahden taideteolliseen v.1985.

Nyt hän purkaa sitä hämmennystä ja ääneen lausumattomaa kauhua, mikä liittyy rintasyöpään. Rohkeat 12 naista näyttävät hänelle arpensa ja samalla kertovat, millaiseen myllerrykseen ihminen joutuu sairastuessaan vakavasti.

Kuvaaja lähestyy kohdettaan kunnioittavasti ja antaa kameransa muotoilla pehmeällä valolla koetellun vartalon veistomaisen kauniiksi. Kaavamaisista ideaalikauneutta se ei ole, vaan kokemusten merkitsemää aitoa, autenttista naiskuvaa. Useimmissa kuvissa vartalo nousee valoon tummasta taustasta, sekä konkreettisesti että vertauskuvallisesti tulee näkyväksi. Kaikkalainen rekvisiitta on karsittu pois. Sairautensa kanssa jokainen on paljaana, pohjimmitaan kasvokkain vain itsensä kanssa.

Kädet ovat kuvissa merkityksellisiä. Niiden ele suojaa, sivelee kevyesti, kannattelee ja kohdistaa katseen. Niihin sisältyy viittaus kosketuksen merkitykseen oman vartalon piirteiden tunnistamisessa, mutta yhtä lailla siihen toiseen, joka koskettaa ja jonka toivoo koskettavan hyväksyvästi. Särkynyttä, haavoitettua. Teokset

saavat sitä kautta sakraalin sisällön: on lupa uskoa, että kelpaa sellaisenaan.

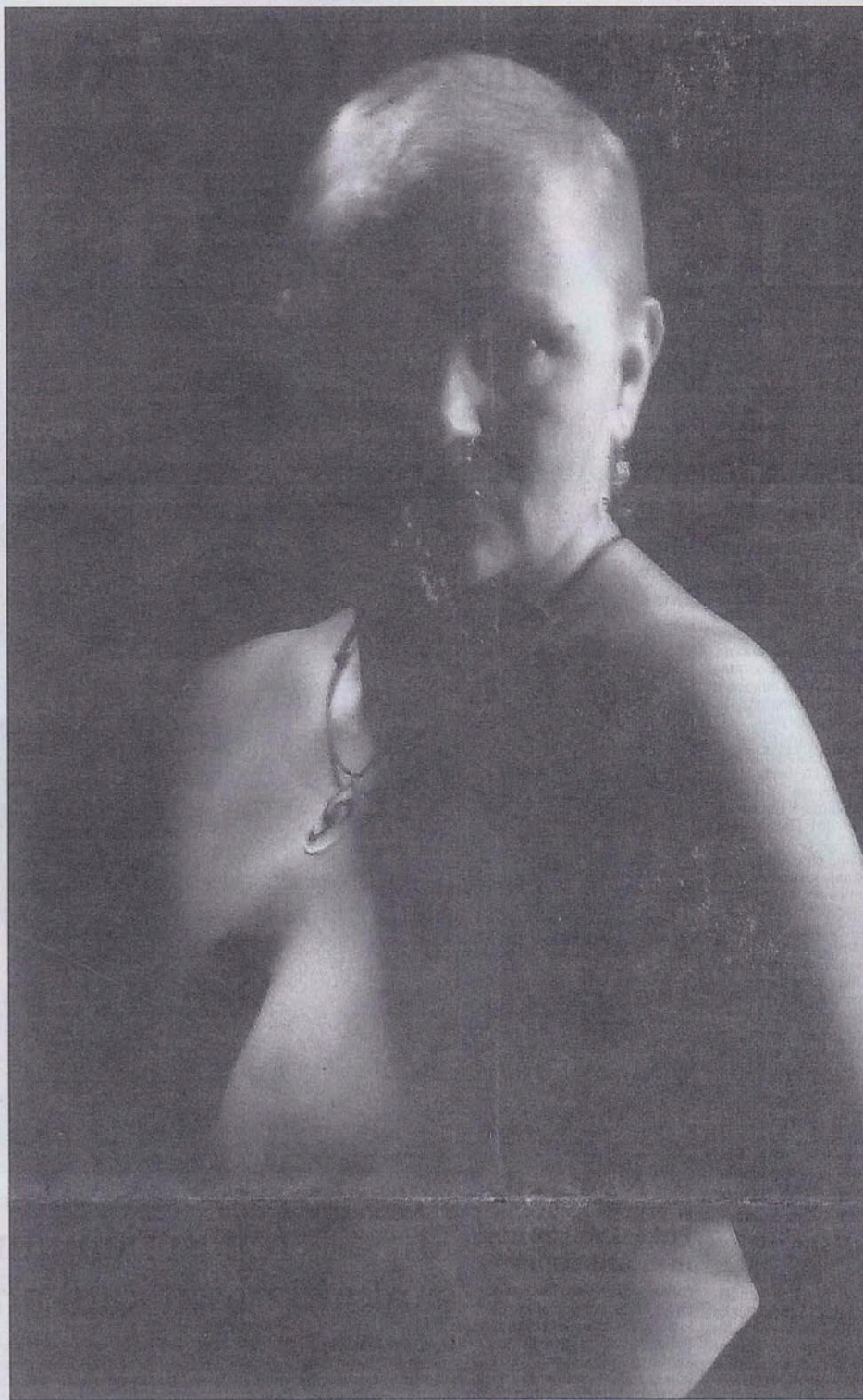
Tekstit puhuvat ihmisen äänellä, luovat kohteelle persoonallisuuden. Rankan kokemuksen paino tuntuu, mutta ei ole ylitse pääsemätön. Kuoleman uhan kohtaaminen muuttaa omaa kuvaa kokonaisvaltaisesti, saa arvioimaan uudestaan jo eletyn ja edessä olevan. Annoin itselleni luvan tuntea surua, oivalsin elämän määrällisyyden, uskalsin myöntää avun tarpeeni, opin elämään varjon kanssa ja ennen kaikkea lopulta tulini itsekseni, löysin vahvuuteni, kertovat nämä uljaat naiset. Muutuin jähkääjasta tekijäksi, ilmaisee Jaana muutoksen suuntaa.

Täydellisyys on vain illuusio, josta on tehty markkinatarua. Leena Louhivaara kääntää kuviansa kautta katseen pimeästä valoon, toivottomuudesta toivoon ja elämänjanoon. Ei enää sitku-verukkeita, vaan tässä päivässä kiinni. Vaikka sairastuminen on ravisteleva yksilökokemus, se huuhtoo tietysti myös läheisiä ja paljastaa tukiverkon kantavuuden. Riemastuttavimpia ovat lasten kommentit. Äiti on äiti toistaiseksi.

Näyttely ravistelee meitäkin, jotka (vielä) emme ole oma-kohtaisesti kokeneet sairastumista. Se riisuu ulkoa syötetyistä luulosta, että pitää tai on mahdollista salata se, että elämä jättää jälkensä. Että kikkakonstein kannattaisi yrittää salata ikänsä, lisäkilonsa ja ennen kaikkea haavoittuvuutensa.

Voisin kuvitella, että sairautensa kokeneille näyttely toimii puhdistavana kokemuksena vertaisuudesta, sisaruudesta. Näyttely puhuu suoraan, avoimesti, mutta ei pisaaraakaan herkuttele arvilla ja menetyksillä. Sen sanoma on vapauttava, katarttinen. Juuri, kun luulee menettäneensä pelin, onkin mahdollista nostaa voittoarpa.

LEENA-RIITTA SALMINEN

Leena Louhivaara: Riitta, 43, tarjollija.